

Departament Funduszy Europejskich MSWiA

<http://fundusze.mswia.gov.pl/ue/fundusze/rozliczone/fundusz-schengen/9079,Fundusz-Schengen.html>
2021-10-17, 02:43

Podstawa prawna Funduszu

Konieczność dokonania poważnych inwestycji na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej (UE) stanowiła podstawę utworzenia Instrumentu Finansowego Schengen (Funduszu Schengen), którego beneficjentami jest 7 Państw Członkowskich Unii Europejskiej: Estonia, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Słowenia i Słowacja.

Zgodnie z przepisami art. 35 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę UE, Komisja Europejska wyasygnowała na dostosowanie granic zewnętrznych UE, na rzecz Polski, następujące kwoty (po zmianach zgodnie z art. 36):

w 2004 roku – ok.103,35 mln euro

w 2005 roku – ok.103,86 mln euro

w 2006 roku – ok.106,67 mln euro

RAZEM – ok. 313,88 mln euro

Zasady zarządzania i monitorowania środków Funduszu Schengen zostały określone w Decyzji Komisji Europejskiej nr C(2004)248 z dnia 5 lutego 2004 r., poprawionej przez Decyzję C(2006)684 oraz Decyzję C(2007)494.

Kierunki wydatkowania wg Traktatu

Zapisy art. 35 pozwalały wydatkować środki funduszu na zadania związane z wprowadzaniem w życie *acquis* Schengen oraz kontrolą na granicach zewnętrznych.

Wskazano 4 priorytety dla realizowanych projektów:

inwestycje w budowę, odnowienie lub polepszenie stanu infrastruktury na przejściach granicznych oraz powiązanych z nimi budynków;

inwestycje we wszelkie rodzaje sprzętu operacyjnego (np. sprzęt laboratoryjny, narzędzia wykrywające, sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie dla Systemu Informacyjnego Schengen – SIS II, środki transportu);

szkolenia Policji i Straży Granicznej;

wsparcie dla kosztów logistyki oraz operacji.

Środki Funduszu Schengen zostały już w całości rozdysponowane na potrzeby 50 projektów. Działania wszystkich projektów zostały w całości zakończone z końcem września 2007 r.

Założenia wydatkowania środków w Polsce

Cele wykorzystania środków Funduszu określono identycznie jak priorytety dopuszczalne w ramach realizacji projektów Funduszu Schengen.

Podstawowe założenie jakie przyjęto dla realizowanych projektów, to realizacja celu strategicznego RP, jakim było pełne uczestnictwo w strefie Schengen w styczniu 2008 r.

Zakładano jednocześnie, iż wszelkie podjęte działania nie doprowadzą do utworzenia nowej *żelaznej kurtyny* na wschodniej granicy RP, będącej zewnętrzną granicą Unii Europejskiej.

Instytucje uczestniczące w procesie wdrażania środków Funduszu

Instytucją Odpowiedzialną (Responsible Authority) za wykorzystanie środków Funduszu Schengen jest MSW.

Instytucją Pośredniczącą (Intermediate Body), odpowiedzialną za bezpośrednie wdrażanie Funduszu, jest Władza Wdrażająca Programy Europejskie.

Beneficjenci: Komenda Główna Straży Granicznej, Komenda Główna Policji, Urząd ds. Repatriacji i Cudzoziemców, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Finansów – Służba Celna, Wojewodowie Warmińsko-Mazurski, Podlaski, Lubelski, Podkarpacki, Zachodniopomorski, Pomorski, Mazowiecki, Małopolski, Kujawsko-Pomorski, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Władza Wdrażająca Programy Europejskie.

Projekty z elementem transgranicznym

W ramach Funduszu Schengen przewidziano realizację czterech projektów infrastrukturalnych na terenie przejść granicznych **z Ukrainą**: w Krościenku, Korczowie oraz dwa w Medyce, o łącznej wartości ok. 30,6 mln zł.

W ramach Funduszu Schengen na granicy **z Białorusią** realizowane były cztery projekty infrastrukturalne na terenie przejść granicznych w Kuźnicy Białostockiej (przejście kolejowe – ok. 52,7 mln zł), Białowieży (przejście turystyczne – ok. 5 mln zł) oraz w Terespolu (rozbudowa przejścia – ok. 18 mln zł), o łącznej wartości ok. 75,9 mln zł.

Ponadto wykorzystując Fundusz Schengen Wojewoda Podlaski dokonał zakupu sprzętu na potrzeby przejść granicznych na terenie województwa podlaskiego, o ogólnej wartości ok. 8,9 mln zł, obejmującego zakup stacjonarnego urządzenia rentgenowskiego do prześwietlania ładunków samochodów TIR, sprzętu komputerowego, biurowego i specjalistycznego.

W ramach Funduszu Schengen na granicy **z Obwodem Kaliningradzkim** zrealizowano trzy projekty infrastrukturalne na terenie przejść granicznych w Bezledach (przejście drogowe – ok. 13,6 mln zł), Gronowie (przejście drogowe – ok. 5,2 mln zł) oraz w Elblągu (rozbudowa punktu odpraw na przystani – ok. 2,5 mln zł), o łącznej wartości ok. 21,3 mln zł.

Dodatkowo Fundusz Schengen był źródłem finansowania zakupów dokonanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w zakresie sprzętu na potrzeby przejść granicznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, o ogólnej wartości ok. 900 tys. zł, obejmującego sprzęt komputerowy, biurowy i specjalistyczny.

Działania finansowane ze środków Funduszu Schengen objęły także modernizację przejść **na lotniskach** w Krakowie (ok. 10,6 mln zł), Gdańsku (dwa projekty o łącznej wartości ok. 8,9 mln zł), Warszawie (ok. 15,2 mln zł) oraz w Bydgoszczy (ok. 1,6 mln zł). Ponadto dofinansowano modernizację **morskiego przejścia granicznego** w Świnoujściu (4 mln zł) oraz dokonano zakupów wyposażenia do kontroli granicznej **morskich przejść granicznych** w województwie zachodniopomorskim (ok. 370 tys. zł).

Jednocześnie w oparciu o Fundusz Schengen Straż Graniczna dokonała zakupu sprzętu i inwestycji infrastrukturalnych, także na terenie województw podkarpackiego, lubelskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.